

Alternativa
per Artà

Moció que presenten Aina Comas Delgado, en representació d'Alternativa per Artà, i Jaume Alzamora Riera, en representació d'Unió Independents d'Artà per a la seva discussió i aprovació, la sessió ordinària del Ple de l'Ajuntament d'Artà relativa a **INSTAR LA CONSELLERIA DE TERRITORI, ENERGIA I MOBILITAT, QUE REDACTI I DUGUI A APROVACIÓ EL MÉS AVIAT POSSIBLE EL PRECEPTIU "PLA D'ORDENACIÓ DEL LITORAL" QUE, SEGONS EL REGLAMENT DE LA LLEI DE COSTES, HA D'ESTABLIR LA CATALOGACIÓ DELS TRAMS NATURALS I URBANS DE LES PLATGES, TENINT PRESENT EL CARÀCTER URBANITZAT O RURAL DELS TERRENYS CONTIGUS A CADA UN DELS TRAMS, AIXÍ COMO EL SEU GRAU DE PROTECCIÓ MEDIAMBIENTAL**

EXPOSICIÓ DE MOTIUS:

1. Les darreres temporades turístiques a les Illes, caracteritzades com és perfectament conegut, per un espectacular creixement del nombre de turistes així com per l'augment de les pressions damunt dels recursos naturals, en especial, al litoral, amb una multiplicació de les problemàtiques que representen per al mateix derivades de multitud d'activitats aquàtico-esportives, comercials (per exemple, instal·lacions de temporada) i projectes urbanitzadors (per exemple, a Sa Canova, en forma d'un avant-projecte presentat l'any 2012 davant l'Ajuntament i en empara de la Llei de Turisme ("Llei Delgado")), estan posant en evidència una situació d'insostenibilitat ambiental. Aquesta càrrega demogràfica es demostra en l'Índex de Pressió Humana (IPH) calculat per l'IBESTAT, a on es veu que el valor anual màxim per al conjunt de les Illes Balears ha passat d'1.543.160 persones el 2000 a 2.010.520 el 2015, la qual cosa representa un increment del 30,3%. A falta de dades del 2016, el 2015 ja va suposar el màxim assolit a Mallorca d'ençà del 1997, any en què es comença a calcular aquest índex.

2. Les Illes Balears, malgrat ser la tercera comunitat autònoma en kilòmetres de costa (1.428 km per darrera de Canàries i Galícia), és la regió que presenta l'índex costaner (km de costa/km² de superfície total) més elevat de l'Estat (0,286 seguida per les Illes Canàries amb 0,226 i a continuació Cantàbria amb 0,053). Aquest fet posa de manifest la necessitat com a autonomia de dotar d'instruments i mitjans per a la gestió de la franja costanera. A les Illes Balears, segons es planteja al document "Bases para el debate. LA GESTIÓN DEL LITORAL EN LAS ISLAS BALEARES. El papel de las comunidades autónomas en el camino hacia una Gestión Integrada de las Áreas Litorales (GIAL)" de l'Associació "Red Española de Gestión Integrada de Áreas Litorales", amb seu a la Universitat de Cadis -membre organitzador dels I i II Congressos Iberoamericans de Gestió Integrada d'Àrees Litorals -, " malgrat que l'índex costaner (km de costa/km² de superfície total) és major que en altres àmbits, essent en el cas Balear 25 vegades superior al de l'Estat espanyol continental, i que el

fenomen de la “litoralitat” és tal que diferents informes internacionals apunten a considerar illes d'aquest tipus integralment com “àrea litoral” -el que evidentment condiciona qualsevol política o iniciativa de Gestió Integrada de les Àrees Litorals (GIAL)-, manca una política costanera explícita y accessible, assumida a nivell de govern que faci de la GIAL un assumpte d'interès prioritari en la política de govern així com en las polítiques sectorials dels diferents departaments” (Conselleria de Territori, Energia i Mobilitat, Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca, Conselleria d'Innovació, Recerca i Turisme, etc.).

3. Segons el document esmentat, “entre les polítiques sectorials que més s'han prioritzat en aquesta Comunitat Autònoma en relació a la costa, destaca sens dubte el turisme. Però també el medi ambient gràcies, entre d'altres factors, a l'excursionisme que ha tingut el missatge conservacionista d'alguns grups de pressió, que ha obligat a l'Administració, en ocasions, a respondre en conseqüència [recordar, per exemple, i com a cas recent, d'enguany mateix, la mobilització social apareguda com a reacció a projectes com el del bar de platja dins l'àmbit del torrent de Na Borges, així com la immediata i eficaç resposta políticoadministrativa de l'Ajuntament d'Artà].

4. El mateix document recull també com “La particular relació paisatge – qualitat ambiental - turisme ha afavorit l'aparició de vectors de pressió oposats, amb polítiques encaminades a la protecció d'aquest patrimoni natural costaner excepcional enfront a les dirigides a llur explotació immobiliària, turística i, en definitiva, de perfil productiu”. És en aquest àmbit de tensions, condicionat de vegades per canvis polítics, com hauria de ser en les circumstàncies actuals, que “s'han desenvolupat els escassos apropaments a la GIAL o governança en l'ordenació territorial i, concretament, del litoral. En relació al medi marí, la definició d'una estratègia explícita és urgent i prioritària, i ha de ser assumida amb lideratge des del Govern Balear. [...]”. Avui, en temps de rècords històrics d'activitat turística i màxima pressió humana sobre el litoral, aquests “apropaments a la GIAL o governança en l'ordenació territorial i, concretament, del litoral” es demostren més necessaris que mai.

5. De resultes dels diferents capítols d'agressions ambientals en el litoral aquest mateix estiu, el Grup Parlamentari MÉS per Mallorca anuncià el passat mes d'agost l'impuls d'una Proposició no de Llei en què es vol “reclamar les competències marítime-terrestres, per vigilar la costa amb més mitjans” amb proposta, concretament, dels següents Acords : 1er) El Parlament de les Illes Balears considera el litoral com bé comú a protegir, i rebutja la seva subordinació a l'interès particular i el negoci; 2on.) El Parlament de les Illes Balears insta el Govern d'Espanya a incrementar els mitjans de vigilància marítima i costanera a les nostres Illes, per tal d'evitar les agressions ambientals al litoral i de preservar l'ús públic del domini públic; 3er.) El Parlament de les Illes Balears insta el Govern de l'Estat a modificar la Llei de Costes per tal de fer efectiu l'article 32.17 de l'Estatut d'Autonomia, pel que fa a les competències executives en la gestió del domini públic marítime-terrestre, i que diu textualment que ha de ser competència de la CAIB: «La gestió del domini públic marítime-terrestre, respectant el règim general del domini públic, especialment en allò relatiu a la concessió d'autoritzacions; l'execució d'obres i actuacions al litoral que no siguin d'interès general; la policia administrativa a la zona de domini públic marítime-terrestre i les concessions i els ancoratges».

6. Efectivament, l'Estatut d'autonomia preveu que la CAIB pot tenir les competències executives en DPMT (Article 32.17), és a dir, que pot assumir les autoritzacions

d'instal·lacions de temporada i concessions administratives al litoral balear. És, així, legalment possible (com es va fer en el cas de Catalunya ja l'any 2008 o a Andalusia l'any 2011), i materialment convenient, a la vista de les pressions explotadores del litoral i també del d'Artà, obtenir i desenvolupar la sobirania de la línia de costa. Amb l'assumpció de les competències, es poden assolir els recursos econòmics adients (segons MÉS per Mallorca, l'Estat ingressaria 9 milions d'euros nets anuals per concessions y activitats però, per contra, "els darrers 15 anys només s'han invertit a les Illes 13 milions d'euros") per tal de garantir-ne una gestió efectiva, sostenible i més limitadora que la que es fa i es pot fer actualment des de l'Administració perifèrica de l'Estat (Demarcació de Costes) amb el Reglament General de Costes en vigor, molt permissiu, i poc o gens adequat a la realitat territorial i socioeconòmica de les Illes, aprovat l'any 2014 pel Congrés del Diputats amb majoria absoluta del PP a instància del Ministeri d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient [en endavant, MAGRAMA] sota la responsabilitat de Miguel Arias Cañete, en desenvolupament de la modificació de Llei de Costes impulsada pel mateix Ministre i aprovada el 2013 amb la mateixa majoria parlamentària.

7. També el GOB Mallorca recordava recentment les principals agressions recurrents que pateix el litoral illenc, que presenta una varietat d'ecosistemes dinàmics complexos que són extraordinàriament fràgils davant qualsevol agressió, per tal d'exigir un pla de gestió integrada de tot el litoral de les Illes: "Littering, fondejos irregulars, incompliments en matèria de pesca, conflictes a les reserves marines, arribada de creuers, sostre nàutic, abocaments, prospeccions, instal·lacions temporals de platges, ocupacions il·legals en espais naturals protegits, processos de privatització del litoral... deixant de banda, en aquest cas, els conflictes urbanístics de noves construccions i infraestructures al litoral de les Illes."

8. L'Ajuntament d'Artà ve demostrant, de fa dècades, una aposta ferma i decidida en relació amb la conservació del territori, del litoral, i de l'estat natural i verge de les seves platges, així com sobre el tipus de turisme que considera prioritari en termes de competitivitat i sostenibilitat. Així, per exemple, es poden destacar el compromís envers la protecció urbanística de Sa Canova en diferents ocasions, l'aposta pel Parc Natural de Llevant i la Reserva Marina de Llevant; la normativa general urbanística municipal, amb un important percentatge de territori protegit; el desenvolupament de normativa pròpia reguladora del trànsit motoritzat als espais naturals protegits del terme i les conseqüents actuacions puntuals en protecció i conservació ambiental i protecció del patrimoni al litoral, com ara tancament d'espais litorals a la circulació i estacionament de vehicles motoritzats no autoritzats ; inversió en augment del coneixement del medi litoral (" Pla de Gestió sostenible del Litoral d'Artà ", desembre de 2015) i assoliment d'eines teòrico-pràctiques per a una adequada conservació del mateix; participació en el desenvolupament de la Gran Ruta d'Artà a Lluc (GR-222), amb especial incidència en aspectes relacionats amb la protecció del litoral i els seus ecosistemes més vulnerables, com són per exemple, sistemes dunars (via Al·legacions municipals a l'Aprovació Inicial pel Consell de Mallorca del Pla Especial d'Ordenació i Protecció d'Artà a Lluc) aprovades pel Ple dia 25 d'abril de 2016 ; reclamació insistent a Demarcació de Costes d'un adequat manteniment de les instal·lacions reguladores del trànsit i protectores del sistema dunar dins del DPMT de Sa Canova; Manifest del Batle d'Artà, en escrit del passat dia 25 de juliol de 2016 davant la Comissió Europea a través de la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient i Pesca, de l'interès municipal en col·laborar en el desenvolupament del projecte *Conservation and restoration of beach-dune systems; development sustainable management model for Mediterranean islands*

(LIFE+ARENABLANCA) amb accions de conservació a l'arenal de Sa Canova i a aplicar els resultats que se'n derivin; i un llarg etc. El terme municipal d'Artà, amb 25 km de costa i 21 platges grafiades al visor de instal·lacions de temporada de la D.G. d'Ordenació del Territori (Conselleria de Territori, Energia i Mobilitat) a l'any 2016 només apareix una platja urbana (Colònia de Sant Pere) i una platja amb serveis (Cala Mitjana amb 1 quiosc i 24 hamaques), i 2 accessos per excursions nàutiques, demostrant un model de platges verges amb absència de serveis, la qual cosa suposa un exemple de conservació del litoral, a la vegada que d'absència d'ingressos per instal·lacions de temporada.

9. El Reial Decret 876/2014, de 10 d'octubre, en vigor des de dia 12 d'octubre de 2014, pel que s'aprovà el Reglament General de Costes, derivat de la Llei 2/2013, de 29 de maig, de protecció i ús sostenible del litoral i de modificació de la Llei 22/1988, de 28 de juliol, de Costes, estableix, a l'article 67, que "La catalogació dels trams naturals i urbans de les platges s'establirà per l'administració competent en matèria d'ordenació del territori, que haurà de tenir present el caràcter urbanitzat o rural dels terrenys contigus a cada un dels trams, així com el seu grau de protecció mediambiental"; a la seva Disposició Transitòria 24a., s'establia el termini de què disposaven les administracions competents per tal de dur a terme aquesta catalogació, d'un any a partir de l'entrada en vigor del Reglament (això és: dia 12 d'octubre de 2015), així com que, "[mentre tant] l'Administració competent delimita els trams de les platges, la Direcció General de Sostenibilitat de la Costa i de la Mar [MAGRAMA] es pronunciarà provisionalment sobre el caràcter natural o urbà del tram de la platja als efectes de tramitació y atorgament dels títols d'ocupació del domini públic marítim-terrestre".

10. A més d'aquesta obligatorietat legal d'aprovar un "Pla d'Ordenació del Litoral" establerta pel Reglament General de Costes, així com del retràs que du en aquest sentit el Govern de les Illes (retràs referit, en concret, respecte de l'actual Reglament General de Costes que, com s'ha dit, és de l'any 2014: Comunitats autònomes com Astúries o Galícia ja aprovaren els seus Plans d'Ordenació del Litoral, respectivament, els anys 2005 i 2011), cal tenir en compte la correlació de forces polítiques a les institucions balears, en una conjuntura política de la que es pot esperar la màxima rigorositat i sensibilitat envers la protecció, conservació i regulació dels usos del litoral que cal no desaprofitar.

Per aquests motius, es proposen els següents

ACORDS:

1. Instar a la conselleria de territori, energia i mobilitat, que redacti i dugui a aprovació del MAGRAMA al més aviat possible el preceptiu "pla d'ordenació del litoral" que, segons el reglament de la llei de costes, ha d'establir la catalogació dels trams naturals i urbans de les platges, tenint present el caràcter urbanitzat o rural dels terrenys contigus a cada un dels trams, així como el seu grau de protecció mediambiental.

2. Manifestar el suport a la PNL del Grup Parlamentari MÉS per Mallorca "Contra la reprivatització del litoral a les illes balears i per tal de fer efectiu l'article 32.17 de l'Estatut d'Autonomia, pel que fa a les competències executives en la gestió del domini públic marítim-terrestre".

3. Donar trasllat d'aquests Acords al Govern de les Illes Balears, a la Conselleria de Territori, Energia i Mobilitat, a la Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca, a la Conselleria d'Innovació, Recerca i Turisme, i als diferents grup polítics amb representació al Parlament de les Illes.

Artà, 19 d'octubre de 2016